

Foto Hans Jacobs © Pandora Ooij

Burgemeester Paul Wilbers:

Het landschap als puberende dochter

Door Hans Jacobs

In de Ooijpolder zou hij niet willen wonen. “Ik ben er trots op, zeker, maar ik ben van het bos. Het Groesbeekse bos. Daar wandel ik.” Dus staat de burgemeester van Ubbergen met twee benen in het gebied van De Ploegdriever: het ene in Ubbergen, het andere in zijn geboortedorp Groesbeek. Een betere ambassadeur kun je dus niet hebben. En er is nóg een overeenkomst: hij is net zo lang burgemeester in Ubbergen als dat de Ploegdriever voortploegt: tien jaar. Een burgemeester met een nuchtere blik op het landschap. Een blik met een glimlach. Tien jaar geleden al, toen hij zich in zijn eerste speech voorstelde, vergeleek hij zijn verhouding met het landschap als die van een vader met zijn puberende dochter. “Iedereen zit er aan, staat voor de deur, wil huiswerk met haar maken. *Lovers* op de stoep. Zo is het ook met het landschap. Ze willen er allemaal aan zitten, wat over te zeggen hebben.” Oh, dat landschap, dat geeft rust en stilte. “Iedereen komt er op af, alles moet nog mooier, nog aantrekkelijker. Ik heb wat gelobbyd om de aaibaarheidsfactor van de Ooijpolder te verhogen. Iedereen weet nu waar het ligt. Het staat op de kaart.”

Miljoenen

Tien jaar later is het landschap van de gemeente Ubbergen aanzienlijk verbeterd. Er zijn miljoenen in gestoken. Mensen willen ervan genieten, “maar laat ze er dan ook van genieten”, zegt hij met een binnensmondse vloek naar lawaaierige en te hard scheurende polderweggebruikers. Grote buurman Nijmegen houdt zich tegenwoordig politiek gedeisd, maar de Nijmegenaren zelf zien bijvoorbeeld

de Bisonbaai nog steeds als hun eigen Nijmeegse buitenbad. “Dat zijn geen natuurliefhebbers, die willen net als ouders van kinderen het liefst op de speelplaats parkeren.” Hij doelt op de parkeeroverlast. Twee euro betaald parkeren voor een héle dag bij Wim Reijnen vinden ze al teveel: “In de stad betalen ze dik dat bedrag per uur.”

> Vervolg op pagina 2

2 Tien jaar Ploegdriever

3 Ploegdriever: proeftuin voor samenwerking

4 Naar een aantrekkelijker landschap

Voorzitter Toon de Jong:

Tien jaar Ploegdriever

De Ploegdriever bestaat 10 jaar. En daar zijn we trots op, ook al stelt zo'n leeftijd eerlijk gezegd niet zo heel veel voor. Zeker niet als je hem vergelijkt met die van de bijna 100-jarige Beekse voetbalclub BVC of met die van het 2000 jaar oude Nijmegen. In feite is De Ploegdriever een nog piepjonge organisatie. Maar wel eentje die in het korte bestaan al veel bereikt heeft.

Daarom willen we het 10-jarig jubileum niet ongemerkt voorbij laten gaan. We vinden het een prima gelegenheid om te laten zien welke mooie zaken er in het landschap al gerealiseerd zijn. Bovendien is het uitstekend moment om naar de toekomst te kijken. Wat moeten we de komende 10 jaar blijven doen? Wat kunnen we verbeteren? Wat is onze plaats binnen de groeiende groep organisaties die actief zijn? Hoe kunnen we de samenwerking met al die organisaties

versterken? Hoe gaan we om met de vele veranderingen in geldstromen en beleidsplannen? Feestjes vier je niet alleen. Ook wij niet. We willen zoveel mogelijk mensen uitnodigen die werken aan het prachtige landschap van Ooijpolder en stuwwal. Boeren, burgers en buitenlui.

Het jubileumfeest staat gepland voor 10 en 11 september en het programma zal uit twee onderdelen bestaan. Allereerst een symposium waar we de direct bij ons landschap betrokken organisaties met elkaar in contact willen brengen om de onderlinge afstemming nog beter te laten plaatsvinden dan nu al gebeurt. Daarnaast zullen we activiteiten in het veld organiseren om te laten zien wat er al gerealiseerd is in ons landschap en welke mogelijkheden het gebied nog verder heeft. Later dit jaar zal ik u nader infomeren over het jubileumprogramma.

Jaarvergadering Ploegdriever

13 april, 20.00 uur

Burgemeester Paul Wilbers is gast-spreker op de jaarvergadering van de Ploegdriever, 13 april in café-zaal Oomen aan de Reestraat in Groesbeek (de Horst). Tijdens de vergadering treedt Zeger Stappershoef af als secretaris. Gerard van Leeuwen uit Ooij is door het bestuur als kandidaat bestuurslid en beoogd secretaris voorgedragen. De bijeenkomst begint om 20.00 uur en burgemeester Wilbers staat voor 21.15 uur op het programma.

De Ploegdriever zet subsidie om in loon

Vervolg van bladzijde 1 >

Burgemeester Paul Wilbers en de *lovers* die bij zijn puberende dochter, het landschap, voor de deur staan. De man die humor als zijn scherpste wapen kiest. Dus liet hij ooit een bak maken van één bij één meter en die vullen met een vierkante meter poldergras. Een presentatie in de raadszaal. "Ik had voor elke instantie of wet die zich met het polderlandschap bemoeide een vlaggetje: het waren er in totaal 22. Je kunt met minder bemoeizucht in de Waalsprong een huis bouwen."

Verdeeldheid

Er is geen grotere verdeeldheid dan bij mensen die zich met het landschap bezighouden. De ene groep wil de natuur oorspronkelijk en wild hebben, de ander houdt meer van het agrarische landschap. "Staatsbosbeheer heeft aan de ene kant van de dijk het gebied met

allochtone koeien. Een Groesbeekse boer zei me ooit: wat is er mooier dan een weiland dat langzaam het water inloopt met zwart-bonte koeien. Buitendijks, oké het is mooi, maar is een Nederlands landschap? Nee. Wel aan de andere kant waar de boeren hun vee houden, dat is authentiek. We geven het landschap terug aan de natuur zeggen ze aan de waterkant van de dijk en wat krijg je: na drie jaar staan de distels meters hoog."

Schoonheid

Een burgemeester, verliefd op het Groesbeekse landschap, maar voorvechter van een natuurlijke Ooijse polder. "Ooit heb ik de NRC een verhaal gestuurd onder de titel: *Schoonheid als straf*. Het landschap is zo mooi bij jullie: niks aan doen. Maar als ik drie jaar niks aan mijn tuin doe: dat gaat

niet. Onderhoud kost geld. Ubbergen heeft 10.000 inwoners en wij kunnen niet 4.000 ha onderhouden. Wat wij te weinig doen is geld uit dat mooie landschap halen. Nationaal landschap, zeggen ze dan, dus ook nationaal belang. Wij halen te weinig geld uit dat landschap. Wij hebben maar tienduizend euro op de begroting staan."

Trots

Gelukkig zijn er projecten waar miljoenen in gestopt worden. En gelukkig is er de Ploegdriever. Het geld dat in de polder wordt gestopt, wordt door de Ploegdriever teruggeploegd. De Ploegdriever is onze tuinman. De Ploegdriever zet subsidie om in loon. Hij is trots op de Ploegdriever: "Dat zijn onze voorbeeldboeren, die hun nek uitsteken."

Ploegdriever: proeftuin voor samenwerking

Door Hans Jacobs

Als hij in de stal tussen de koeien staat, zie je hem veranderen. Er verschijnt automatisch een glimlach. Je voelt hoe graag hij tussen zijn dieren is. Zeger Stappershoef is natuurlijk boer, maar zijn hele leven heeft hij ook in besturen gezeten. Maar straks is het 'even-niet'. Op de jaarvergadering van de Ploegdriever neemt hij afscheid als secretaris. Hij is niet meer herkiesbaar. "Toen ik het besluit nam, was het even best een bevrijdend gevoel. Ik heb mijn hele leven in besturen gezeten. Maar wat ik wel zal gaan merken dat je als Ploegdriever een spin in het web bent. Je hoort veel, je weet veel en dat zal ik missen."

Vernieuwer

Hij weet van zichzelf en dat kwam ooit ook uit een test, dat hij een vernieuwer is, geen afmaker. Iets op de rails zetten en dan kunnen anderen er mee verder. Zoals de Ploegdriever. Twaalf, dertien jaar geleden dat we de eerste keer met een paar man bij elkaar kwamen. "Ik ben geen idealist. Ik ben een boer die in de gaten had dat we als we zo door zouden gaan we op de verkeerde weg zitten. Het is boeren, burgers en buitenlui geworden. Wij als boeren moeten niet los komen van de veranderende maatschappij. Ook wij moeten aandacht geven aan het landschap." Er is buiten in het landschap meer dan gras alleen. Het landschap is meer.

Het was de aftrap tot wat uiteindelijk de Ploegdriever is geworden. Ooit zei hij tegen mij: "Het is onze taak je eigen etalage te onderhouden."

Brug

De Ploegdriever als brug tussen natuurbeschermers en boeren. Niet als belangenvereniging. "Tijdens de ruilverkaveling merkte ik hoe het contact dat we in het verleden hadden met de milieubeweging ons geholpen heeft. Een nieuwe boerderij midden in de polder. Informeel hebben we het er met de mensen van milieu over gehad. Het resultaat: er is geen bezwaar binnengekomen. Ik heb geleerd dat het werkt als je open en eerlijk bent

en een goed contact onderhoudt. De Ploegdriever is de proeftuin voor die samenwerking". De Ploegdriever is een succes. "Oh zeker. Maar de mentaliteit van de boeren is me een beetje tegengevallen. Ik had gehoopt veel volgelingen te krijgen, maar dat valt tegen. Het gaat er niet om dat ik gelijk heb, maar dat ik het door heb waar het om gaat." "Veel boeren zijn nog traditioneel bezig met het produceren van voedsel. Het begon na de oorlog: alles wat niet nodig is of in de weg staat hakken we om. Voor de oorlog hadden we alles nodig. Geriefhout voor een steel aan de schop, heggen als afscheiding. Ik heb knotwilgen om de kolk geplaatst. Dan zeggen ze: hoe kun je dat doen: goede grond, schaduwwerking. Als ze een paar jaar later in de zomer terug komen zeggen ze: je woont hier toch wel mooi."

Koeien

Friesland-Campina heeft uit diverse onderzoeken de visie *Doorkijk 2020* opgesteld. Een van de conclusies: je moet de koe in de wei houden. Zitten er 700 leden in Friesland in de zaal en zeggen nee. Ik zeg: denk mee, doe mee. Er zijn al drie landen met een verplichte uitloop. Op weg naar een mentaliteitsverandering. "Boeren werken onder de kostprijs. Dat zijn ze gewend. Als Ploegdriever werken we marktconform. Maar ik ga voor twee tientjes niet voor de Ploegdriever werken, zeggen sommigen. Maar ze vergeten dat ze dat uurloon met hun 50 uur per week nooit halen." Een kwestie van mentaliteit. "Als wij heggen langs de weg zetten, zeggen voorbijgangers: wat mooi. Komt er een boer voorbij en die zegt: zonde van de grond. Maar het gaat beter" zegt Zeger, "Arno legt de contacten terwijl de projectmatige aanpak van de nieuwe coördinator goed werkt. Geert staat dicht bij de boeren."

Foto Hans Jacobs © Pandora Ooij

Naar een aantrekkelijker landschap in de Ooijpolder en Groesbeek

Door Nel van den Bergh

Het Schilbroek, de eiken herinneren aan de eikenhakhoutcultuur. foto Nel van den Bergh

De Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek heeft het afgelopen jaar niet stilgezeten. Het oppervlak aan landschapselementen dat we in eigendom hebben of langjarig beheren, neemt gestaag toe. Daarmee dragen we bij aan een aantrekkelijker landschap in de Ooijpolder en Groesbeek.

BEHEERCONTRACT

In mei 2010 hebben wij een 6-jarig contract met de gemeente Groesbeek gesloten. De stichting gaat een groot aantal landschapselementen van de gemeente beheren. Het betreft onverharde paden met bermen, een houtwal, een aantal hagen en ook twee percelen: de Uleput aan de Meerwijkse laan in Berg en Dal en de Galgenhei langs de Nieuwe weg in Groesbeek. Omdat het meestal kleine landschapselementen zijn, veelal lange

stroken berm of hagen, is het beheer kleinschalig en vraagt het maatwerk. Zeker wanneer we de natuurwaarden van deze elementen willen vergroten. De stichting kan dit uitstekend organiseren, in samenwerking met de Ploegdriever en Landschapsbeheer Groesbeek.

NIEUWE AANKOOP

In november 2010 is de stichting eigenaar geworden van bijna 6 ha grond in het Schilbroek. Dit bijzondere gebied,

gelegen in Groesbeek tussen de Boers-teeg en de Duitse grens, dankt zijn naam aan de vroegere eikenhakhoutcultuur. De van nature natte omstandigheden vormen een goed uitgangspunt voor natuurontwikkeling; het Schilbroek zou een stapsteen kunnen worden tussen De Bruuk en het Kranenburger Bruch. Momenteel wordt het inrichtings- en beheerplan uitgewerkt. Het grondwerk en de inrichting volgen in de nazomer van 2011. Het project wordt gefinancierd door de provincie Gelderland, gemeente Groesbeek en Stichting Habcura die daarmee voldoet aan de verplichting tot natuurcompensatie als gevolg van het nieuwbouwplan Dekkerswald.

BINNENKORT

In de Ooijpolder wacht ons een nieuw project. Tussen het Meertje bij Persingen en de Zuidelijke Groenlanden wordt door Via Natura een nieuwe ecologische verbindingszone aangelegd. Afgelopen winter is de inrichting daarvan begonnen. Het gaat om een 15 tot 20 meter brede natuurstrook langs een watergang. Zo'n strook vormt een gevarieerde corridor waarover planten en dieren zich door het boerenland kunnen verplaatsen. Ook is het een leefgebied voor soorten die thuishoren in dit landschap. Denk aan bijvoorbeeld de blauwborst en de kamsalamander. De strook zal grotendeels worden ingericht met grasland, afgewisseld met rietzones, ruigtes, poelen en kleine struwelen. De eigendom en het beheer zullen daarna worden overgedragen aan de stichting.

Wat kan de Ploegdriever voor u betekenen en wie kunt u daarvoor bellen?

Aanleg en onderhoud van landschapselementen Arno van der Kruis, tel: 06-12619049, email: ploegdriever@vianatura.nl

Subsidies voor landschap, natuur en ganzenfoeragegebieden Geert Kroes, tel: 06-51984621 (Ooijpolder en Duffelt),

Hans Lamers, tel: 06-41840798 (Groesbeek)

Lidmaatschap en andere verenigingszaken Zeger Stappershoef, tel: 024-6631885 (secretaris)

Informatie over natuurterreinen in eigendom en beheer (slog) Nel van den Bergh, tel: 024-3605774 email: info@ooijpolder-groesbeek.nl

www.ploegdriever.nl – www.ooijpolder-groesbeek.nl